

Натисніть тут, щоб

КУПИТИ КНИГУ НА САЙТІ

або

замовляйте по телефону:

(0352) 28-74-89, 51-11-41

(067) 350-18-70

(066) 727-17-62

В.М. Островський

МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО

Робочий зошит для 4 класу

загальноосвітніх навчальних закладів

До підручника Л. Аристової, В. Сергієнко

*Схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах
комісією з дисциплін художньо–естетичного циклу
Науково–методичної ради з питань освіти
Міністерства освіти і науки України*

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА — БОГДАН

УДК 78 (075.2)
ББК 85.31 я72
О-77

Рецензенти:

З. М. Стельмащук — кандидат педагогічних наук,
директор Інституту мистецтвознавства м. Тернополя
А. Т. Махно — вчитель музичного мистецтва ЗОШ №3 I–III ступенів м. Тернополя

Схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах
комісією з дисциплін художньо-естетичного циклу
Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України
(лист ІМЗО №2.1/12-Г-171 від 29.12.2015)

Робочий зошит розроблено до підручника «Музичне мистецтво. 4 клас»
(автори Л. Аристова, В. Сергієнко) — переможця Всеукраїнського конкурсу рукописів
підручників для учнів загальноосвітніх навчальних закладів.

Островський В.М.

О-77 Музичне мистецтво : робочий зошит для 4 кл. загальноосвітн. навч. закл.: до підруч.
Л. Аристової, В. Сергієнко / В.М. Островський. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан,
2016. — 80 с.

ISBN 978-966-10-4241-3

Мета зошита — допомогти учням засвоїти програмовий матеріал, навчити сприймати,
розуміти і любити музику, а також стимулювати творчу діяльність дітей на уроках музичного
мистецтва.

Робочий зошит розроблено до підручника «Музичне мистецтво, 4 клас» (автори Л. Ари-
стова, В. Сергієнко).

УДК 78 (075.2)
ББК 85.31 я72

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

Навчальне видання

ОСТРОВСЬКИЙ Володимир Михайлович

МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО

Робочий зошит для 4 класу загальноосвітніх навчальних закладів

Головний редактор *Богдан Будний*
Редактори *Донара Пендзей, Володимир Островський*
Художник *Олеся Томків*
Обкладинка *Володимира Басалиги*
Комп'ютерний набір та верстка *Володимира Деркача*
Технічний редактор *Оксана Чучук*

Підписано до друку 22.03.2016. Формат 70x100/16. Папір офсетний.
Гарнітура CentSchbook Win95BT. Умовн. друк. арк. 6,45. Умовн. фарбо-відб. 6,45.

Видавництво «Навчальна книга — Богдан»
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 4221 від 07.12.2011 р.

Навчальна книга — Богдан, просп. С. Бандери, 34а, м. Тернопіль, 46002
Навчальна книга — Богдан, а/с 529, м. Тернопіль, 46008
тел./факс (0352)52-06-07; 52-19-66; 52-05-48
office@bohdan-books.com
www.bohdan-books.com.

ISBN 978-966-10-4241-3

© Навчальна книга — Богдан, 2016

Робочий зошит

Цей робочий зошит допоможе тобі навчитися слухати й сприймати музику, розучувати та виконувати пісні. Краще розуміти зміст музичних творів при вивченні творчої спадщини українських та зарубіжних композиторів ти зможеш, розглядаючи репродукції картин художників. Сприйняття музики у поєднанні з художніми образами допоможе тобі більш глибоко усвідомити зміст музичних образів, відчуті їхню віковічну красу.

Бережіть і розвивайте свій голос

У вашому віці голос дуже легко піддається різним позитивним і негативним впливам, його можна розвинути або «зірвати». Якість голосу тісно пов'язана з музичним слухом, який також може розвиватися. Для цього потрібно вчитися відрізняти хороше звучання голосу (наспівність, м'якість, ніжність, чистота інтонації) від поганого (крик, хрипкість, різкість). Особливою цінністю дитячого голосу є дзвінке, «срібне» звучання, якого можна досягнути, лише дотримуючись основних вимог до співу.

МУЗИЧНА КУЛЬТУРА НАРОДІВ СВІТУ

I розділ. Музика мого народу

II розділ. Музика єднає світ

Україна завжди славилась народними піснями та хоровим співом. Пісні, що створювались у давнину і передавались з уст в уста, від покоління до покоління, називались **народними**. Автори цих пісень здебільшого невідомі. Характерною рисою української пісні завжди були *мелодійність, наспівність та ліричність*. Із народних пісень ми дізнаємось про життя і побут, звичаї та обряди. У багатобарвному розмаїтті української народної пісенності особливо цікаві *колискові пісні*. У зміст колискової мати вкладає щирі слова і лагідний спів.

Слухання музики.

а) Українська народна пісня «**Повішу я колисочку**».

Яка мелодія колискової?

стривожена лагідна

святкова наспівна

Який вплив мають колискові пісні на дітей?

розтривожують

розвеселяють

схиляють до сну

б) Український композитор Кирило Стеценко. «**Вечірня пісня**».

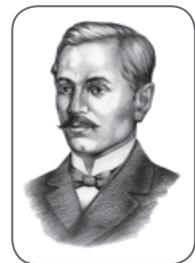
Який настрій викликає ця пісня?

пригнічений радісний

спокійний

Чи може вона бути колисковою?

ні так

Кирило
Стеценко

Що об'єднує ці пісні?

характер мелодія

Що можна уявити, слухаючи цю пісню?

рух потяга захід сонця

зоряне небо літній вечір

Який зв'язок переважає у цих піснях?

поетичний мелодичний ритмічний

Пригадайте, як записують ритмічний рисунок пісні.
Вкажіть, якими тривалостями записано вправу, і виконайте її.

Розучування пісні.

Добрий день, матусю Україно!

Вірші Н. Рубальської, музика М. Ведмедері

- Добрий день, матусю Україно!
Сходить сонце радості й добра.
Україно, я — твоя дитина,
Крапелька великого Дніпра.

Приспів:

Україно моя,
Золоті твої поля,
Ніжна пісня солов'я.
Яблуневі сади
І смерекові ліси —
Рідна матінка Земля.

- Не дивись, що я така маленька,
Час мине — я швидко підросту
І усю любов свого серденька
Я тобі в дарунок принесу.

Приспів.

Головна пісня країни

Пісні-гімни хвалебного характеру, в яких прославляли богів та героїв, виникли ще у Давній Греції. Із виконання гімну починаються великі державні торжества та інші урочисті заходи.

Великою і трагічною є історія пісні «Ще не вмерла України і слава, і воля». Ця пісня пройшла довгий і тернистий шлях, поки не стала головним символом України, і з 1991 року виконується як Державний Гімн нашої країни.

Слухання музики.

«Державний Гімн України» — головний символ українського народу. Слова написав український фольклорист та етнограф **Павло Чубинський**, музика композитора **Михайла Вербицького**.

*Михайло
Вербицький*

Ще не вмерла України і слава, і воля,
Ще нам, браття українці, усміхнеться доля.
Згинуть наші воріженьки, як роса на сонці,
Запануєм і ми, браття, у своїй сторонці.
Душу й тіло ми положим за нашу свободу,
І покажем, що ми, браття, козацького роду.

Двічі

*Павло
Чубинський*

Яка роль Державного гімну у суспільстві кожної країни?

- розважальна
- хвалебна
- підкреслити урочистість і державність

Проспівайте фрагмент мелодії із фінальної частини Дев'ятої симфонії Л. Бетховена на текст оди Шиллера «**До радості**».

Ра-діс-но ми про-слав-ляєм Бо-га сла-ви і чу-дес,
сер-це пе-ред ним схи-ля-єм, про-сим ми-лос - ті з не-бес.

Ця ода сьогодні відома як **Гімн Європейського Союзу**.

Виконання пісні.

«Добрий день, матусю Україно!»

Виконуйте пісню задушевно, з почуттям любові до рідного краю. Особливу увагу зверніть на образний зміст, у якому передано характер та настрої завдяки вдалому поєднанню поетичного тексту й мелодії.

Національна заслужена академічна хорова капела України «Думка»

Вийшли в поле косарі...

Музика та спів віддавна були тісно пов'язані з трудовою діяльністю людини, її побутом і відпочинком. До таких народних пісень належать жнивварські пісні.

Жнивварські пісні — це народні пісні, в яких розкривається працелюбність і душевна щедрість українського народу. Вони поділяються на групи:

— *зажинкові* — звеличують женців та перший сніп, провіщаючи добрий урожай;

— *жнивні*, власне *жнивварські* — змальовують не легку працю хліборобів;

— *обжинкові* — оспівують бадьорість та оптимізм, задоволення і радість від завершення найважчої пори для хлібороба — жнив.

Слухання музики.

Вірші Л. Реви, музика В. Філіпенка. «**Поле моє, поле**» у виконанні Національного заслуженого академічного українського народного хору ім. Г. Верьовки.

До якої групи ми можемо зарахувати цю пісню?

- зажинкові пісні
- жнивні пісні
- обжинкові

Хто виконує пісню?

- чоловічий хор   жіночий хор
- мішаний хор   соліст

Який настрій створює ця пісня?

- похмурий   героїчний   святковий